

**KLAGANDE**

Trafikverket
781 89 Borlänge

Ombud:
Verksjuristen Ulf Edling
Trafikverket
781 89 Borlänge

MOTPART

Länsstyrelsen Västra Götaland

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut den 17 december 2020 i ärende nr 555-54061-2020, se bilaga 1

SAKEN

Särskilda skäl för avvikelse enligt det fjärde stycket i villkor 10 i Mark- och miljööverdomstolens dom den 18 oktober 2018 i mål M 1808-18

DOMSLUT

1. Med ändring av det första stycket i länsstyrelsens beslut godkänner mark- och miljödomstolen med tillämpning av det fjärde stycket i villkor 10 i Mark- och miljööverdomstolens dom den 18 oktober 2018 i mål M 1808-18 att Trafikverket på grund av förstärkningsarbeten i Götatunneln vid område C (Otterhällan) under tiden 28 december 2020 – 31 mars 2021 får avvika från strecksats 3–6 i det första stycket i villkor 10.
2. Beslutet i punkten 1 ska gälla omedelbart.

BAKGRUND

Vänersborgs tingsrätt, mark- och miljödomstolen, lämnade i dom den 31 januari 2018 i mål M 638-16 Trafikverket tillstånd enligt 9 och 11 kap. miljöbalken att genomföra i domen angivna åtgärder för anläggande av järnvägsprojekten Västlänken och Olskroken planskildhet. För tillståndet fastställdes 3 prövotidsutredningar och 33 slutliga villkor, medan 15 frågor delegerades till tillsynsmyndigheten att avgöra. Buller från den tillståndsgivna verksamheten reglerades i domens villkor 10–13.

Sedan Trafikverket överklagat domen och yrkat att Mark- och miljööverdomstolen skulle ändra villkor 10 genom att i slutet av villkoret lägga till *Andra avvikelser får, om det finns särskilda skäl, ske efter tillsynsmyndighetens godkännande*, ändrade Mark- och miljööverdomstolen i dom den 18 oktober 2018 i mål M 1808-18 villkor 10 i enlighet med Trafikverkets yrkande.

Efter Mark- och miljööverdomstolens dom har bullervillkoren (villkor 10–13) för den tillståndsgivna verksamheten följande lydelse.

10. Luftburet buller och stomljud från byggverksamheten under anläggningsskedet ska begränsas så att den ekvivalenta ljudnivån inomhus som riktvärde inte överstiger
 - 45 dB(A) i bostäder och arbetslokaler med tyst verksamhet helgfri måndag - fredag kl. 07.00 - 19.00
 - 40 dB(A) i undervisningslokaler helgfri måndag-fredag kl. 07.00 - 19.00
 - 35 dB(A) i bostäder helgfri måndag-fredag kl. 19.00 - 22.00
 - 35 dB(A) i bostäder lördag, söndag och helgdag kl. 07.00 - 19.00
 - 30 dB(A) i bostäder lördag, söndag och helgdag kl. 19.00 - 22.00
 - 30 dB(A) i bostäder alla dagar kl. 22.00 - 07.00

Den maximala ljudnivån inomhus får nattetid, kl. 22.00 - 07.00, som riktvärde inte överstiga 45 dB(A) i bostäder.

Vad som anges för bostäder ska även gälla vårdlokaler och hotellrum. Bestämmelsen om maximala inomhusljudnivåer gäller dock endast vårdlokaler och hotellrum som används under natten, kl. 22.00 - 07.00.

Trots vad som anges ovan får arbeten som medför luftburet buller respektive stomljud överskrida angivna värden helgfri måndag-fredag kl. 07.00 - 19.00

efter samråd med tillsynsmyndigheten. Andra avvikelser får, om det finns särskilda skäl, ske efter tillsynsmyndighetens godkännande.

11. Riskeras överskridande av bullernivåerna inomhus under fem dagar i följd eller mer än fem dagar under en tiodagarsperiod ska möjlighet till tillfälligt boende, alternativt tillfällig vistelse, erbjudas. Erbjudandet ska skickas till berörda i god tid innan arbetet påbörjas, dock om möjligt senast tre veckor dessförinnan. Även om riktvärdet inte överskrids ska evakuering erbjudas om särskilda behov föreligger, t.ex. till personer med nattarbete, små barn, äldre och sjukskrivna. Vid meningsskiljaktighet mellan verksamhetsutövaren och den eller de som berörs av överskridanden ska frågan om evakuering hänskjutas till tillsynsmyndigheten för beslut.
12. Trafikverket ska vidta de ytterligare förberedelsearbeten, försiktighetsmått och åtgärder för att begränsa buller som följer av handlingsplan för buller och vibrationer.
13. Tillsynsmyndigheten bemyndigas att meddela närmare villkor om åtgärder och försiktighetsmått angående luftburet buller och stomljud under anläggningskedet.

Sedan länsstyrelsen den 17 december 2020 i det överklagade beslutet avslagit Trafikverkets ansökan om dispens i enlighet med villkor 10 för kommande förstärkningsarbeten i Götatunneln under tiden 28 december 2020 – 31 mars 2021 som riskerar att riktvärdena för buller under kvällstid, nattetid och helg överskrids inom vid område C (Otterhällan), har Trafikverket överklagat beslutet till mark- och miljödomstolen.

Mark- och miljödomstolen har i dag också meddelat dom i mål M 5598-20 som avser motsvarande ansökan från Trafikverket för arbeten inom område A (Kanaltorget/Kvarnberget).

YRKANDEN M.M.

Trafikverket har yrkat att mark- och miljödomstolen godkänner överskridande av bullerriktvärden helg, kväll och nattetid för område C, allt i enlighet med ansökan om dispens, samt att mark- och miljödomstolen förordnar att dispensen får tas i anspråk även om domen inte fått laga kraft. Trafikverket har anfört följande.

Grund för yrkandet

Det föreligger särskilda skäl för avvikelse.

Utvecklande av talan

Bakgrund

Götatunneln är en 1,6 km lång vägtunnel under centrala Göteborg. Tunneln är en del av E45 och ett riksintresse för kommunikation. Tunneln har stor betydelse både för arbetspendling och för näringslivets transporter i Göteborgsområdet. Inför anläggandet av Västlänken behöver tunneln förstärkas. Det norra tunnelröret ska därför stängas av och under perioden från den 28 december i år fram till den 4 juni 2021 kommer fordonstrafiken istället att dubbelriktas i det södra tunnelröret. Detta kommer att begränsa fordonskapaciteten i och kring Götatunneln och under högtrafik kommer köer att uppstå.

Den planerade tidsperioden för avstängningen förutsätter att förstärkningsarbetenas skiftesgång kan pågå dygnet runt alla dagar i veckan. Bullrande arbeten kvällar, nätter och helger krävde här ett dispensgodkännande av länsstyrelsen. Sådana arbeten var planerade fram till den 31 mars 2021. Länsstyrelsens avslag på Trafikverkets ansökan om dispens innebär att den rationella skiftesgången hindras. Det blir nu nödvändigt att förlänga avstängningsperioden.

Förstärkningsarbetena innebär således bullerstörningar för närboende till tunneln. Ett mycket omfattande arbete har därför lagts ned på olika typer av skyddsåtgärder bl.a. i form av metodval, skärmning och möjliga begränsningar av de tidpunkter då bullrande arbeten utförs. Nattarbeten kommer att i görligaste mån undvikas i område C vid Otterhällan och arbeten som genererar luftburet buller utförs endast dagtid på vardag i område A vid Kanaltorget. Trots detta kräver den rationella skiftesgången överskridanden av framförallt riktvärden för stomljudsbuller kvällar, nätter och helger. Sammanlagt har därför ca 1000 hushåll, fördelade på de båda områdena A och C, erbjudits ersättningsboenden. Även för vissa verksamheter i närområdet planeras en evakuering.

Särskilda skäl

Möjligheten till den typ av dispens som Trafikverket nu sökt hos länsstyrelsen fastställdes slutligen av Mark- och miljööverdomstolen. Detta efter ett överklagande av Trafikverket. I hovrättens domskäl framhålls särskilt att det är accepterat i rättspraxis med ett dispensförfarande när en verksamhetsutövare har ett behov av överskridanden av bullerriktvärden kvällar, nätter och helger. Detta då det har ansetts som rimligt att man så långt som möjligt ska kunna korta ned den tid under vilken bullrande arbeten ska fortgå. Trafikverket hade i sitt överklagande bl.a. pekat på att särskilda skäl för dispens kunde vara en väsentlig försening av projektet, längre byggtid, betydande kostnadsökningar och framkomlighet för resenärer. Domstolen ansåg här också att detta var exempel på situationer som hade större vikt än intresset av att hålla kvällar, nätter och helger helt fria från störande bullernivåer.

De nu vägrade dispenserna för område A och C riskerar att förlänga den totala byggtiden för förstärkningsarbetena i Götatunneln med ca fyra månader. Den planerade fyrskiftes-gången får nu istället utföras bara med två skift. Merkostnaden kan här uppskattats till ca 80 - 100 miljoner kronor, då tillgängliga byggresurser inte kan nyttjas optimalt. Den förlängda byggtiden riskerar också i sin tur ett försenat färdigställande av deletapp Kvarnberget inom projekt Västlänken med sex till tolv månader. Kostnaden för denna försening förväntas vara i ungefär samma storleksordning.

Förseningen hotar således den totala tidsplanen för projekt Västlänken och därigenom även färdigställandet av andra infrastrukturprojekt i Göteborg som t.ex. den nya Hisingsbron och nedsänkningen av E45 mellan Lilla Bommen och Marieholm. Genomförandet av samtliga projekt är här tidsmässigt inbördes beroende. Eventuella förseningar kan leda till signifikativa samhällsekonomiska konsekvenser. Vidare innebär den vägrade dispensen att närboende till Götatunneln nu kommer att störas under en längre tidsperiod dagtid.

Men en förlängd avstängning av Götatunneln kommer även att innebära en längre störningsperiod för framkomligheten avseende fordonstrafiken i centrala Göteborg.

Den samhällsekonomiska kostnaden för de förlängda restiderna har här beräknats enligt de kalkylmetoder som används för bedömning av samhällsekonomisk nytta generellt i Trafikverkets projektverksamhet, s.k. ASEK. En ökad restid på fem minuter under ytterligare fyra månader ger här en tillkommande samhällsekonomisk kostnad på drygt 50 miljoner kr, medan en förlängning av restiden på tio minuter under samma tidsperiod ger en kostnad på drygt 120 miljoner kr.

Den totala samhällsekonomiska kostnaden för en förlängd byggtid i Götatunneln på fyra månader kan således beräknas till en förlust på mellan 210 och 320 miljoner kronor. Detta dock bara beräknat utifrån ökade byggkostnader och restidsförluster. Till detta tillkommer även eventuellt ökade samhällsekonomiska följdkostnader - vilka idag ännu inte kan beräknas - om nu projekt Västlänken samt andra infrastrukturprojekt i Göteborg skulle försenas.

Trafikverket menar således att det föreligger särskilda skäl för dispens. Detta utifrån

1. riskerna för en väsentlig försening avseende ett flertal infrastrukturprojekt i Göteborg,
2. en förlängd byggtid för arbetena i Götatunneln och delprojekt Kvarnberget,
3. betydande kostnadsökningar samt
4. framkomlighet för resenärer

Samtliga de kriterier för särskilda skäl som uppställts av Mark- och miljööverdomstolen är således uppfyllda. Dessa är av större vikt än intresset av att hålla kvällar, nätter och helger helt fria från störande bullernivåer. Länsstyrelsens beslut är felaktigt. Det bör därför undanröjas och mark- och miljödomstolen måste medge de aktuella dispensererna. Verkställighet måste också meddelas. Skälen för detta är detsamma som för de särskilda skälen d.v.s. väsentlig försening, förlängd byggtid, betydande kostnadsökningar och framkomlighet. Trafikverket ifrågasätter vidare att länsstyrelsen lyfter pandemiläget som ett motiv till avslag.

Länsstyrelsens bedömning av särskilda skäl avviker här från den tillämpning som skisserats av Mark- och miljööverdomstolen och även från praxis vid denna typ av

infrastrukturprojekt i storstadsmiljöer. Under hela tillståndsprocessen för projekt Västlänken har Trafikverket både hos mark- och miljödomstolen och Mark- och miljööverdomstolen varit mycket tydliga med att denna typ av dispenser blir nödvändiga för projektets rationella framdrift.

Länsstyrelsen har i samband med överlämnandet av målet till mark- och miljödomstolen förklarat att Trafikverkets överklagande inte gjort att länsstyrelsen funnit skäl att ändra sitt beslut.

DOMSKÄL

Trafikverkets ansökan om avvikelser från föreskrivna bullervillkor i villkor 10 i Mark- och miljööverdomstolens dom den 18 oktober 2018 i mål M 1808-18 avser arbeten med förstärkning av Götatunneln vid område C (Otterhällan) under perioden 28 december 2020 – 31 mars 2021. Frågan i målet är om det föreligger sådana särskilda skäl för avvikelser som avses i det fjärde stycket i villkor 10.

Lika med länsstyrelsen konstaterar mark- och miljödomstolen att de skäl som Trafikverket har anfört i sin ansökan finns nämnda i Mark- och miljööverdomstolens dom som sådant som kan utgöra sådana särskilda skäl som avses i det fjärde stycket i domen.

Länsstyrelsen har med hänvisning till de avvägningar som finns redovisade i länsstyrelsens beslut bedömt att dispens inte kan ges för så omfattande undantag från den tillståndsgivna verksamheten som Trafikverket begärt samt sammantaget kommit fram till att särskilda skäl för dispens inte föreligger eftersom störningen för de boende och risk för påverkan av människors hälsa väger tyngre än de skäl Trafikverket angett.

Även med beaktande av de berörda hushållens intresse av att inte behöva utnyttja ersättningsboende samt de ytterligare och vid tillståndsdomen icke förutsedda olägenheter som det rådande pandemiläget skulle kunna medföra för dem, anser mark- och miljödomstolen att det som Trafikverket anfört om ansökans omfattning

och konsekvenserna av en försening av projektet – sett i ljuset av att det tillståndsgivna projektet är mycket omfattande – utgör sådana särskilda skäl som avses i det fjärde stycket i villkor 10 i Mark- och miljööverdomstolens dom. Mark- och miljödomstolen ändrar därför länsstyrelsens beslut på det sätt som framgår av punkten 1 i domslutet.

Med hänsyn till att frågorna om vilka störningar och andra verkningar som kan bli följden av projektet Västlänken och Olskrokens planskildhet redan prövats vid tillståndsprövningen av projektet bör Trafikverkets yrkande om verkställighet bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 2 februari 2021.

Patrick Baerselman

Gunnar Barrefors

Chefsrådmannen Patrick Baerselman och tekniska rådet Gunnar Barrefors har deltagit i avgörandet.



Länsstyrelsen
Västra Götaland

Andreas Wällberg
Handläggare
010-2244672

Beslut
2020-12-17

Diarienummer
555-54061-2020

Sida
1(5)

Trafikverket
investeringsprojekt@trafikverket.se

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
R1

INKOM: 2020-12-30
MÅN: M 5600-20
AKTBIL: 4

Beslut att inte godkänna avvikelse från bullervillkor

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att inte godkänna överskridande av bullerriktvärden under helg och kvällstid gällande förstärkningsarbeten i Götatunneln under tiden 28 december 2020 – 31 mars 2021, gällande område C (Otterhällan).

Länsstyrelsen accepterar samrådet om buller vardagar dagtid kl 07-19 med reservationen att bullrande arbeten inte ska utföras på nyårsafton i enlighet med vad Trafikverket anger.

Beskrivning av ärendet

Trafikverket har ansökt om att överskrida bullervillkoren kvällstid samt under dagtid helg under tiden 28 december 2020 – 31 mars 2021 för att utföra förstärkningar av Götatunneln. Enligt ansökan kommer Götatunneln att stängas av från den 28 december 2020 och fram till 4 juni 2021. Fram till 31 mars 2021 utförs bullrande arbetsmoment som borrhning i berg, arbete med hydraulhammare och knackning av berg. Därefter vidtar armering och gjutning som inte är bullrande.

Trafikverket skriver i sin ansökan att arbetena är mycket tidspressade eftersom de ska utföras under en planerad trafikavstängning. Arbetena kräver att ena tunnelröret stängs av, avstängning av Götatunneln medför mycket stora konsekvenser för biltrafiken med störningar för resenärer i Göteborg som följd och behöver minimeras så långt som möjligt. Förstärkningen av Götatunneln är även kritisk för anläggandet av Västlänken eftersom avsnittet av Götatunneln som ska passeras inte är dimensionerat för Västlänkens tunnel. Att endast utföra bullrande arbeten dagtid skulle försena öppningen av Götatunnelns båda rör med 2-4 månader och skulle innebära en fördyring för förstärkningsarbetena med 80-100 miljoner. Förseningen skulle vidare resultera i ett försenat färdigställande av deletapp Kvarnberget med mellan sex månader och ett år. En senarelagd öppning av Götatunnelns båda rör får negativa konsekvenser för både pendlings- och godstrafik och kan även försena andra infrastrukturprojekt i Göteborgsområdet.

Genom valet av arbetsmetod, perforering av berget med borrh innan losstagning med hydraulhammare, förväntas stomljudsnivån bli lägre än om hydraulhammaren hade använts direkt på bergytan. Några andra skyddsåtgärder är inte möjliga vad gäller stomljud.

Totalt beräknas drygt 20 fastigheter få bulleröverskridande varav fem fastigheter beräknas få bullernivåer på 45 dB inomhus under kvällstid vilket är 10 dB över riktvärdet. Trafikverket har skickat ut erbjudande om ersättningsbostäder till 567 hushåll.

Handlingarna innehåller även samråd om buller dagtid vardagar för samma period. Enligt Trafikverket planerar man inte att arbeta på nyårsafton.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen anser att det framgår av Trafikverkets ansökan att förstärkningsarbetena i Götatunneln inte kan utföras utan överskridande av bullervillkoren med betydande störningar för närboende som följd.

De skäl som Trafikverket anfört, som påverkan på trafiksituationen, på projektet Västlänken och fördyrningar, finns omnämnt i Mark- och miljööverdomstolen dom¹ som sådant som kan utgöra särskilda skäl för undantag av villkoren för buller under helg och kvällstid. En bedömning måste dock göras i varje enskilt fall. Länsstyrelsen anser att dispens inte kan ges för så omfattande undantag från den tillståndsgivna verksamheten som Trafikverket nu begär.

Den aktuella ansökan skulle medföra betydande bullerstörningar under helg och kvällstid för ett stort antal boende motsvarande över 500 hushåll under tre månaders tid. Trafikverket anger som skäl för dispens stor risk för förseningar, fördyrningar av projektet och negativ påverkan på trafiken. Länsstyrelsen anser inte att de skäl som Trafikverket anger är så tungt vägande att de utgör särskilda skäl på sätt som Mark- och miljööverdomstolen avsett i villkor 10 i miljötillståndsdomen. Länsstyrelsen anser att de berörda hushållens intresse av en acceptabel inomhusmiljö väger tungt i denna bedömning. Med bullrande arbeten som utförs dagtid finns det behov för de hushåll som berörs att inte störas av buller under kvällar och helger.

Länsstyrelsen kan inte heller bortse från det nuvarande pandemiläget med risk för ökad smittspridning vid förflyttning av ett så stort antal människor till ersättningsbostäder. Människors oro för att behöva lämna sina hem i detta allvarliga läge måste också vägas in.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att särskilda skäl för dispens inte föreligger och beslutar därför att inte godkänna överskridande av bullerriktvärden under helg och kvällstid. Störningen för de boende och risk för påverkan av människors hälsa väger tyngre än de skäl Trafikverket anger.

Bullerdämpande åtgärder i egentlig mening är inte möjligt vad gäller stomljud men bullernivåerna påverkas av den valda arbetsmetoden. Länsstyrelsen accepterar samrådet om buller dagtid med reservationen att bullrande arbeten inte ska utföras på nyårsafton i enlighet med vad Trafikverket anger.

¹ Mark- och miljööverdomstolens dom den 8 oktober 2018, mål nr 1808-18

Länsstyrelsen har idag även avslagit Trafikverkets begäran om dispens för område A Kanaltorget/Kvarnberget dnr 555-54058-2020, vilket skulle ha påverkat ca 400 hushåll.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Villkor 10 i Mark- och miljööverdomstolens dom i mål 1808-18, meddelad den 8 oktober 2018.

Enligt villkor 10 gäller följande:

Luftburet buller och stomljud från byggverksamheten under anläggningsskedet ska begränsas så att den ekvivalenta ljudnivån inomhus som riktvärde inte överstiger

45 dB(A) i bostäder och arbetslokaler med tyst verksamhet helgfri måndag-fredag kl. 07.00-19.00, 40 dB(A) i undervisningslokaler helgfri måndag-fredag kl. 07.00-19.00, 35 dB(A) i bostäder helgfri måndag-fredag kl. 19.00 - 22.00, 35 dB(A) i bostäder lördag, söndag och helgdag kl. 07.00 - 19.00, 30 dB(A) i bostäder lördag, söndag och helgdag kl. 19.00 - 22.00, 30 dB(A) i bostäder alla dagar kl. 22.00 - 07.00.

Den maximala ljudnivån inomhus får nattetid, kl. 22.00 – 07.00, som riktvärde inte överstiga 45 dB(A) i bostäder. Vad som anges för bostäder ska även gälla vårdlokaler och hotellrum. Bestämmelsen om maximala inomhusljudnivåer gäller dock endast vårdlokaler och hotellrum som används under natten, kl. 22.00 – 07.00. Trots vad som anges ovan får arbeten som medför luftburet buller respektive stomljud överskrida angivna värden helgfri måndag-fredag kl. 07.00-19.00 efter samråd med tillsynsmyndigheten. Andra avvikelser får, om det finns särskilda skäl, ske efter tillsynsmyndighetens godkännande.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av ställföreträdande enhetschef Elisabeth Lindqvist Tärneld med handläggare Andreas Wällberg som föredragande. Länsjurist Ann Dahlberg har medverkat i beslutet.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

andreas.e.johansson@trafikverket.se

Bilagor

1. Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen

Ni kan överklaga beslutet

Om ni inte är nöjda med länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västra Götaland antingen via e-post; vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur ni vill att beslutet ska ändras, samt
- varför ni anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta länsstyrelsen via e-post, vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 40 00. Ange diarienummer 54061-2020.



Länsstyrelsen
Västra Götaland

Andreas Wällberg
Handläggare
010-2244672

Beslut
2020-12-17

Diarienummer
555-54061-2020

Sida
1(5)

Trafikverket
investeringsprojekt@trafikverket.se

Beslut att inte godkänna avvikelse från bullervillkor

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att inte godkänna överskridande av bullerriktvärden under helg och kvällstid gällande förstärkningsarbeten i Götatunneln under tiden 28 december 2020 – 31 mars 2021, gällande område C (Otterhällan).

Länsstyrelsen accepterar samrådet om buller vardagar dagtid kl 07-19 med reservationen att bullrande arbeten inte ska utföras på nyårsafton i enlighet med vad Trafikverket anger.

Beskrivning av ärendet

Trafikverket har ansökt om att överskrida bullervillkoren kvällstid samt under dagtid helg under tiden 28 december 2020 – 31 mars 2021 för att utföra förstärkningar av Götatunneln. Enligt ansökan kommer Götatunneln att stängas av från den 28 december 2020 och fram till 4 juni 2021. Fram till 31 mars 2021 utförs bullrande arbetsmoment som borrhning i berg, arbete med hydraulhammare och knackning av berg. Därefter vidtar armering och gjutning som inte är bullrande.

Trafikverket skriver i sin ansökan att arbetena är mycket tidspressade eftersom de ska utföras under en planerad trafikavstängning. Arbetena kräver att ena tunnelröret stängs av, avstängning av Götatunneln medför mycket stora konsekvenser för biltrafiken med störningar för resenärer i Göteborg som följd och behöver minimeras så långt som möjligt. Förstärkningen av Götatunneln är även kritisk för anläggandet av Västlänken eftersom avsnittet av Götatunneln som ska passeras inte är dimensionerat för Västlänkens tunnel. Att endast utföra bullrande arbeten dagtid skulle försena öppningen av Götatunnelns båda rör med 2-4 månader och skulle innebära en fördyring för förstärkningsarbetena med 80-100 miljoner. Förseningen skulle vidare resultera i ett försenat färdigställande av deletapp Kvarnberget med mellan sex månader och ett år. En senarelagd öppning av Götatunnelns båda rör får negativa konsekvenser för både pendlings- och godstrafik och kan även försena andra infrastrukturprojekt i Göteborgsområdet.

Genom valet av arbetsmetod, perforering av berget med borrh innan losstagning med hydraulhammare, förväntas stomljudsnivån bli lägre än om hydraulhammaren hade använts direkt på bergytan. Några andra skyddsåtgärder är inte möjliga vad gäller stomljud.

Totalt beräknas drygt 20 fastigheter få bulleröverskridande varav fem fastigheter beräknas få bullernivåer på 45 dB inomhus under kvällstid vilket är 10 dB över riktvärdet. Trafikverket har skickat ut erbjudande om ersättningsbostäder till 567 hushåll.

Handlingarna innehåller även samråd om buller dagtid vardagar för samma period. Enligt Trafikverket planerar man inte att arbeta på nyårsafton.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen anser att det framgår av Trafikverkets ansökan att förstärkningsarbetena i Götatunneln inte kan utföras utan överskridande av bullervillkoren med betydande störningar för närboende som följd.

De skäl som Trafikverket anfört, som påverkan på trafiksituationen, på projektet Västlänken och fördyrningar, finns omnämnt i Mark- och miljööverdomstolen dom¹ som sådant som kan utgöra särskilda skäl för undantag av villkoren för buller under helg och kvällstid. En bedömning måste dock göras i varje enskilt fall. Länsstyrelsen anser att dispens inte kan ges för så omfattande undantag från den tillståndsgivna verksamheten som Trafikverket nu begär.

Den aktuella ansökan skulle medföra betydande bullerstörningar under helg och kvällstid för ett stort antal boende motsvarande över 500 hushåll under tre månaders tid. Trafikverket anger som skäl för dispens stor risk för förseningar, fördyrningar av projektet och negativ påverkan på trafiken. Länsstyrelsen anser inte att de skäl som Trafikverket anger är så tungt vägande att de utgör särskilda skäl på sätt som Mark- och miljööverdomstolen avsett i villkor 10 i miljötillståndsdomen. Länsstyrelsen anser att de berörda hushållens intresse av en acceptabel inomhusmiljö väger tungt i denna bedömning. Med bullrande arbeten som utförs dagtid finns det behov för de hushåll som berörs att inte störas av buller under kvällar och helger.

Länsstyrelsen kan inte heller bortse från det nuvarande pandemiläget med risk för ökad smittspridning vid förflyttning av ett så stort antal människor till ersättningsbostäder. Människors oro för att behöva lämna sina hem i detta allvarliga läge måste också vägas in.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att särskilda skäl för dispens inte föreligger och beslutar därför att inte godkänna överskridande av bullerriktvärden under helg och kvällstid. Störningen för de boende och risk för påverkan av människors hälsa väger tyngre än de skäl Trafikverket anger.

Bullerdämpande åtgärder i egentlig mening är inte möjligt vad gäller stomljud men bullernivåerna påverkas av den valda arbetsmetoden. Länsstyrelsen accepterar samrådet om buller dagtid med reservationen att bullrande arbeten inte ska utföras på nyårsafton i enlighet med vad Trafikverket anger.

¹ Mark- och miljööverdomstolens dom den 8 oktober 2018, mål nr 1808-18

Länsstyrelsen har idag även avslagit Trafikverkets begäran om dispens för område A Kanaltorget/Kvarnberget dnr 555-54058-2020, vilket skulle ha påverkat ca 400 hushåll.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Villkor 10 i Mark- och miljööverdomstolens dom i mål 1808-18, meddelad den 8 oktober 2018.

Enligt villkor 10 gäller följande:

Luftburet buller och stomljud från byggverksamheten under anläggningsskedet ska begränsas så att den ekvivalenta ljudnivån inomhus som riktvärde inte överstiger

45 dB(A) i bostäder och arbetslokaler med tyst verksamhet helgfri måndag-fredag kl. 07.00-19.00, 40 dB(A) i undervisningslokaler helgfri måndag-fredag kl. 07.00-19.00, 35 dB(A) i bostäder helgfri måndag-fredag kl. 19.00 - 22.00, 35 dB(A) i bostäder lördag, söndag och helgdag kl. 07.00 - 19.00, 30 dB(A) i bostäder lördag, söndag och helgdag kl. 19.00 - 22.00, 30 dB(A) i bostäder alla dagar kl. 22.00 - 07.00.

Den maximala ljudnivån inomhus får nattetid, kl. 22.00 – 07.00, som riktvärde inte överstiga 45 dB(A) i bostäder. Vad som anges för bostäder ska även gälla vårdlokaler och hotellrum. Bestämmelsen om maximala inomhusljudnivåer gäller dock endast vårdlokaler och hotellrum som används under natten, kl. 22.00 – 07.00. Trots vad som anges ovan får arbeten som medför luftburet buller respektive stomljud överskrida angivna värden helgfri måndag-fredag kl. 07.00-19.00 efter samråd med tillsynsmyndigheten. Andra avvikelser får, om det finns särskilda skäl, ske efter tillsynsmyndighetens godkännande.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av ställföreträdande enhetschef Elisabeth Lindqvist Tärneld med handläggare Andreas Wällberg som föredragande. Länsjurist Ann Dahlberg har medverkat i beslutet.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

andreas.e.johansson@trafikverket.se

Bilagor

1. Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen

Ni kan överklaga beslutet

Om ni inte är nöjda med länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västra Götaland antingen via e-post; vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur ni vill att beslutet ska ändras, samt
- varför ni anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta länsstyrelsen via e-post, vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 40 00. Ange diarienummer 54061-2020.

Från: "Wållberg Andreas"
Skickat: Thu, 17 Dec 2020 18:29:16 +0100
Till: "investeringsprojekt@trafikverket.se" <investeringsprojekt@trafikverket.se>
Cc: "andreas.e.johansson@trafikverket.se"
<andreas.e.johansson@trafikverket.se>; "mira.andersson-ovuka@trafikverket.se" <mira.andersson-ovuka@trafikverket.se>
Ämne: Beslut att inte godkänna avvikelse från bullervillkor, Otterhällan
Bilagor: Beslut att inte godkänna avvikelse från bullervillkor(16010481).pdf

Andreas Wållberg
Miljöskyddsavdelningen
Länsstyrelsen Västra Götaland
403 40 Göteborg

010-224 46 72
andreas.wallberg@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/vastragotaland

Så behandlar vi dina personuppgifter:
<https://www.lansstyrelsen.se/dataskydd>

På följande sätt kan du snabba på och underlätta Länsstyrelsens handläggning:

- Vill du lämna in ett nytt ärende? Här hittar du [e-tjänster och blanketter](#) på vår webb
- Har du ett pågående ärende? Lämna gärna dina uppgifter via vår e-tjänst [komplettering eller yttrande i ärende](#). Då får du omedelbart en bekräftelse på att vi mottagit dina uppgifter.
- Har du inte möjlighet att använda e-tjänsten kan du skicka via e-post, vastragotaland@lansstyrelsen.se Om du ditt ärende har ett diarienummer, ange det i ämnesraden. Om diarienummer saknas, skriv vad ärendet gäller. Kontakta oss via e-post om du behöver skicka stora filer (över 25Mb).
- Skicka även en kopia med e-post till mig.



Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.